

Адреса матеріалу: <http://yur-gazeta.com/publications/practice/bankrutstvo-i-restrukturizaciya/bankrutstvo-i-splata-podatkov-shcho-kudi-ta-yak.html>

БАНКРУТСТВО І РЕСТРУКТУРИЗАЦІЯ, ПОНЕДІЛОК, 25 ЛЮТОГО 2019 Р., 14:52

Банкрутство і сплата податків: що, куди та як

Аналіз цієї теми необхідно розпочати зі статусу проходження законодавчих процедур Проектом Кодексу України з процедур банкрутства №8060 від 26.02.2018 р. (далі — *Проект Кодексу*), адже правовий аналіз Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» навряд чи можна назвати актуальним. Варто зазначити, що Проект Кодексу був прийнятий Верховною радою України 18.10.2018 р. та був направлений на підпис Президенту України 21.12.2018 р., однак станом на 22.02.2019 р. відсутня достовірна інформація щодо його підписання та опублікування.

Оскільки зазначений Кодекс має здійснити позитивний вплив на інвестиційний клімат у державі, то аналіз Проекту Кодексу, хоча й не підписаного Президентом України, слід вважати актуальним та доцільним. Текст Проекту Кодексу в редакції від 18.10.2018 р. доступний на сайті Верховної ради України (<https://rada.gov.ua/>).

Відповідно до ч. V розд. II «Прикінцеві та перехідні положення» Проекту Кодексу, Кодекс набирає чинності та вводиться в дію через 6 місяців з дня його офіційного опублікування, окрім положень, які визначають створення електронної торгової системи та авторизації електронних майданчиків, які набирають чинності та водяться в дію через 3 місяці з дня офіційного опублікування цього Кодексу.

Водночас з дати набрання чинності Кодексом Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» втрачає чинність, а всі провадження, які були відкриті на цю дату відповідно до норм зазначеного закону, автоматично будуть розглядатися в порядку, передбаченому цим Кодексом (за винятком справ, які перебувають на стадії санації).

Суцільний аналіз Проекту Кодексу надає можливість визначити, що його положення стосуються питань оподаткування лише в частині порядку та особливостей розгляду вимог податкових органів до боржника, а також щодо питання зняття податкової застави. Окрім того, Кодексом не вносяться зміни до Податкового кодексу.

Таким чином, між двома кодексами можуть виникнути суперечності щодо питань, пов'язаних зі стягненням податкового боргу, оскільки будь-які питання щодо оподаткування, згідно з п. 7.3. Податкового кодексу України, регулюються цим Кодексом і не можуть встановлюватися або змінюватися іншими законами України, крім законів, що містять виключно положення щодо внесення змін до цього Кодексу та/або положення, які встановлюють відповідальність за порушення норм податкового законодавства.

З метою більш конкретного розуміння меж правового регулювання Кодексу щодо вимог податкових органів до боржника під час розгляду справи про банкрутство слід детально зупинитися на найбільш важливих нормах Проекту Кодексу:

- Неустойка (штраф, пеня) не включається до складу грошового зобов'язання, в тому числі зобов'язань щодо сплати податків, зборів (обов'язкових платежів), страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне та інше соціальне страхування,

тобто не підлягає погашенню згідно з нормами Кодексу (абз. 5 ст. 1 Проекту Кодексу).

- Списання або розстрочення податкового боргу на етапі санації без обов'язкової участі податкових органів. Податковий борг, який виник у строк, що передував 3-м рокам до дня проведення зборів кредиторів, визнається безнадійним та списується, а податковий борг, який виник пізніше, розстрочується (відстрочується) або списується на умовах плану санації, які повинні бути не гіршими, ніж умови задоволення вимог кредиторів, які голосували за схвалення плану санації (ч. 3 ст. 5 Проекту Кодексу). Якщо план санації передбачає розстрочку чи відстрочку або прощення (списання) боргів зі сплати податків, зборів (обов'язкових платежів) чи їх частини, план санації вважається схваленим органом стягнення в частині задоволення вимог з податків, зборів (обов'язкових платежів) на умовах плану санації, без необхідності голосування органом стягнення (ч. 3 ст. 52 Проекту Кодексу).
- Обов'язковість подання податковими органами доказів вжиття заходів до стягнення податкового боргу в установленому законом порядку у разі подання заяви кредитора про відкриття провадження у справі про банкрутство (ч. 2 ст. 34 Проекту Кодексу), на відміну від заяви податкового органу як конкурсного кредитора у вже порушеному провадженні у справі про банкрутство (ч. 3 ст. 45 Проекту Кодексу).
- Одночасно з відкриттям провадження у справі про банкрутство вводиться мораторій на задоволення вимог кредиторів, у тому числі щодо сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), термін виконання яких настав до дня введення мораторію (мова йде про узгоджені зобов'язання), а також припиняються заходи, спрямовані на забезпечення виконання зобов'язань щодо сплати податків і зборів (зокрема, арешт). Активи боржника, які перебувають у податковій заставі, можуть бути звільнені господарським судом з податкової застави, про що виноситься ухвала в судовому засіданні за участю органу доходів і зборів (ст. 41 Проекту Кодексу).
- Звернення стягнення на майно боржника за вимогами, на які не поширюється дія мораторію (зокрема, поточні вимоги податкових органів — зобов'язання, які стали узгодженими після порушення провадження у справі про банкрутство), здійснюється виключно за ухвалою господарського суду, у провадженні якого перебуває справа про банкрутство боржника (ч. 5 ст. 41 Проекту Кодексу). До визнання боржника банкрутом спори боржника з кредиторами, які мають поточні вимоги до боржника (до них можна віднести спори з податковими органами), вирішуються в межах справи про банкрутство, шляхом їх розгляду в позовному провадженні господарським судом (ч. 8 ст. 45 Проекту Кодексу).
- З дня прийняття господарським судом постанови про визнання боржника банкрутом та відкриття ліквідаційної процедури у банкрута не виникає жодних додаткових зобов'язань, у тому числі зі сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), окрім витрат, безпосередньо пов'язаних зі здійсненням ліквідаційної процедури (ч. 1 ст. 59 Проекту Кодексу).
- Вимоги щодо сплати податків і зборів (обов'язкових платежів) задовольняються у третю чергу, якщо вони були заявлені у встановлений законом строк (протягом 30 днів з дня публікації про відкриття провадження у справі про банкрутство), або у шосту чергу, якщо такий строк був пропущений (ч. 1 ст. 64, ч. 4 ст. 45 Проекту Кодексу).

Враховуючи наведене, варто зазначити, що Проект Кодексу встановлює рівність кредиторів щодо сплати податків і зборів (обов'язкових платежів) стосовно всіх інших кредиторів боржника, хоча й передбачає першочергове право податкових органів на задоволення їхніх вимог у порівнянні з усіма іншими звичайними кредиторами, вимоги яких не забезпечені заставою. Водночас слід відзначити відсутність чіткої кореспонденції норм між Проектом Кодексу та Податковим кодексом, що не виключає виникнення правових колізій.

Copyright © 2010-2014 Юридична газета

Всеукраїнське щотижневє професійне юридичне видання

Ця копія для особистого некомерційного використання. Поширення і використання цього матеріалу регулюється нашим абонентським договором і законом про авторське право. Для неособистого користування або замовити кілька копій, будь ласка, зв'яжіться з видавництвом.

Реєстраційне свідоцтво КВ №11259-139ПР від 24.05.2006 р.

www.yur-gazeta.com

